

[Domovská Stránka](#) > ... > [Vaše Práva](#) > [Obete Trestného Činu](#) > [Práva Obetí – Podľa Krajín](#) > 1 - Moje práva v prípade, že sa stanem obeťou trestného činu

1 - Moje práva v prípade, že sa stanem obeťou trestného činu

Aké informácie môžem získať od orgánu (napr. polície, prokuratúry) po tom, ako došlo k trestnému činu, avšak ešte pred tým, ako trestný čin oznámim?

Zákon o trestnom konaní vyžaduje, aby súd, prokurátor a vyšetrovací orgán informovali osoby, ktoré sú predmetom činností zameraných na výkon ich práv a povinností ešte pred akýmkoľvek procesným úkonom.

Trestné činy sa môžu oznámiť prokurátorovi alebo vyšetrovaciemu orgánu ústne alebo písomne. Oznámenie môže prijať aj iný orgán alebo súd, ktorý zašle toto oznámenie vyšetrovaciemu orgánu. Zákon nestanovuje žiadne formality pre oznamovanie trestného činu; trestné činy sa môžu oznámiť listom, poštou, elektronickou poštou alebo osobne.

Trestné konania sa vedú v maďarčine, ale obeť, ktorá nehovorí po maďarsky, má možnosť používať svoj materinský jazyk alebo akýkoľvek iný jazyk podľa vlastného výberu. Aj keď obeť hovorí po maďarsky, môže v trestnom konaní použiť svoj štátny jazyk. Náklady na preklady a tlmočenie neznáša obeť a obeť nemôže byť povinná zaplatiť preddavok na takéto náklady alebo ich znášať.

Obeť trestného činu má nárok na podporu služby na podporu obetí v prípade fyzických osôb, proti ktorým bol spáchaný trestný čin alebo prečin proti majetku na území Maďarska a v prípade fyzických osôb, ktoré utrpeli zranenia ako priamy dôsledok trestných činov alebo prečinov proti majetku spáchaných na území Maďarska, najmä ublíženia na zdraví alebo citovej ujmy, psychického šoku, majetkovej ujmy pod podmienkou, že sú: maďarskí občania, občania ktoréhokoľvek členského štátu EÚ, občania ktorejkoľvek krajiny mimo EÚ s legálnym pobytom na území Európskej únie, osoby bez štátnej príslušnosti s legálnym pobytom na území Maďarska, obeť obchodovania s ľuďmi alebo iné osoby považované za spôsobilé na základe medzinárodných zmlúv uzatvorených medzi ich príslušnými štátmi štátnej príslušnosti a Maďarskom alebo na základe reciprocity.

Štát poskytuje podporné služby pre obeť po posúdení ich potrieb, ktoré môžu zahŕňať: zlepšenie ochrany záujmov obetí, poskytnutie okamžitej finančnej pomoci, poskytnutie dôkazu o statuse obeť, ochranu svedkov a poskytnutie chráneného ubytovania. Ak sú splnené zákonom vymedzené podmienky, obeť má nárok aj na odškodnenie od štátu.

Okrem toho je možné nariadiť osobnú ochranu obeť, ak sú proti obeť plánované alebo spáchané násilné činy proti osobám alebo trestné činy vytvárajúce všeobecné ohrozenie osôb proti obeť, aby sa zabránilo ich účasti na trestnom konaní alebo zmarila ich účasť alebo výkon ich práv a plnenie ich povinností, alebo ak je takýto trestný čin pravdepodobný. Žiadosti sa môžu podať alebo zaznamenať na súde, generálnemu prokurátorovi alebo vyšetrovaciemu orgánu, ktorý vedie trestné konanie.

Na zabezpečenie predchádzania trestným činom proti osobnej integrite alebo slobode alebo ich prerušenia sa osobná ochrana vzťahuje na ochranu súkromného obydľia obeť alebo iného miesta pobytu, ako aj na zabezpečenie dopravných trás a bezpečnú účasť na trestnom konaní a iných úradných úkonov.

Prostriedky osobnej ochrany sa poskytujú najmä prostredníctvom pravidelnej hliadkovej služby, technických prostriedkov, nepretržitých komunikačných spojení, poskytnutím ochranného odevu a ak sú iné metódy osobnej ochrany neúčinné, prostredníctvom strážneho personálu, ktorý možno poskytnúť v mieste spravovanom orgánom činným v trestnom konaní, ktorý je oprávnený nariadiť a poskytnúť osobnú ochranu.

Ak nie je možné zabezpečiť ochranu obeť zúčastňujúcej sa na trestnom konaní s mimoriadnou závažnosťou prostredníctvom prostriedkov osobnej ochrany a táto obeť spolupracuje s orgánom a je v ohrozujúcej situácii a

preto je potrebné zabezpečiť osobitné ochranné opatrenia, obeť sa môže zúčastniť aj programu na ochranu svedkov, ktorý poskytuje osobitné ochranné opatrenia, ak sú splnené ďalšie osobitné podmienky.

V niektorých prípadoch je obeť oprávnená na zastupovanie v konaní a ak koná ako subsidiárny súkromný žalobca, má nárok na právnu pomoc. Všeobecnou podmienkou je, že ich obeť potrebuje, to znamená, že sa zohľadnia príjmy osôb žijúcich v spoločnej domácnosti s obeťou, čistý mesačný príjem obete nepresahujúci minimálnu výšku starobného dôchodku určenú na základe pracovnoprávných vzťahov (28 500 HUF v roku 2017) a že obeť nemá majetok, ktorý by mohol pokryť právne služby.

Obeť môže byť oprávnená pripojiť občianskoprávnu žalobu a domáhať sa náhrady škody vyplývajúcej z trestného činu od obžalovaného v každom štádiu trestného konania. S cieľom zabezpečiť svoj občianskoprávny nárok môže obeť podať návrh na zabavenie majetku obžalovaného, ktoré nariadi súd, ak existujú oprávnené dôvody domnievať sa, že uspokojenie nároku bude zmarené. Súd rozhodne o občianskoprávnom nároku rozsudkom, prijatím alebo zamietnutím návrhu. Ak by to spôsobilo významné oneskorenie ukončenia konania alebo v prípade, že sa obžalovaný oslobodí spod obžaloby, alebo ak meritórne rozhodnutie o návrhu v trestnom konaní je vylúčené v dôsledku iných podmienok, súd nariadi vymáhanie občianskoprávneho nároku inými právnymi prostriedkami.

Obeť má právo sa zúčastniť na mediačnom konaní s obžalovaným za osobitných podmienok. Mediačné konanie sa nemôže uskutočniť bez súhlasu obete a dokonca aj v prípade, že obeť súhlasila, konanie sa neuskutoční automaticky a závisí od mnohých ďalších podmienok.

Vlastné výdavky obete a jej zástupcu, ktoré vznikli v prípade sú trovy trestného konania, ako aj náklady obete vzniknuté v súvislosti s jej účasťou ako svedka. Zatiaľ čo prvé neposkytne štát vo forme preddavkov, druhé sa uhradí po procesnom úkone. Obžalovaný sa zaviazuje znášať trovy trestného konania, ak je uznaný za vinného.

Nežijem v krajine EÚ, v ktorej došlo k spáchaniu trestného činu (občania EÚ a občania z krajín mimo EÚ). Ako sú chránené moje práva?

Zákon o trestnom konaní stanovuje ochranu práv v súvislosti s konaniami, ktoré patria do maďarskej právomoci bez ohľadu na štátnu príslušnosť alebo miesto pobytu. Služba na podporu obetí poskytuje rovnaké služby pre štátnych príslušníkov ktoréhokoľvek členského štátu EÚ, ako aj maďarským občanom.

Ak oznámim trestný čin, aké informácie získam?

Obeť sa o rozhodnutí o nariadení vyšetrovania informuje len individuálne v prípade, že obeť neoznámila trestný čin. Okrem toho sú v zákone o konaniach vymedzené situácie a rozhodnutia, o ktorých musí byť obeť informovaná.

Obeť má právo byť informovaná na základe svojej žiadosti v súvislosti s trestným činom, ktorý sa jej týka, o prepustení alebo úteku zadržanej osoby, podmiennečnom prepustení, prepustení alebo úteku ako aj prerušení výkonu trestu odňatia slobody osoby odsúdenej na trest odňatia slobody, o prepustení alebo úteku osoby, ktorej bola uložená zaisťovacia väzba, ako aj o prerušení výkonu zaisťovacej väzby, prepustení alebo úteku osoby z nútenej liečby, prepustení, opustení bez povolenia a adaptačnom opustení osoby na nútenej liečbe a v prípade vzdelávania mladistvých páchatel'ov o dočasnom alebo trvalom prepustení, opustení inštitúcie bez povolenia a prerušení vzdelávania pre mladistvých páchatel'ov.

Obeť musí byť informovaná najmä o týchto rozhodnutiach: pridelenie znalca, prerušenie vyšetrovania, ukončenie vyšetrovania, zastavenie vyšetrovania, vznesenie obvinenia, čiastočné opomenutie vznesenia obvinenia, upustenie od obžaloby, ako aj o prijatí akýchkoľvek rozhodnutí, ktoré obsahujú ustanovenia, ktoré sa priamo týkajú obete, ako aj o prijatí konečného rozhodnutia.

Obeť musí byť informovaná o mieste a dátume všetkých procesných úkonov, na ktorých sa môže zúčastniť. Takéto úkony zahŕňajú vypočutie znalca v rámci vyšetrovania, kontroly, rekonštrukcie, prítomnosť na účely zistenia totožnosti, ako aj súdne konania a verejné zasadnutia v priebehu súdneho konania.

Počas vyšetrovania môže obeť bezplatne získať informácie a kópie akýchkoľvek znaleckých posudkov a spisov o vyšetrovacích úkonoch, počas ktorých môže byť prítomná a môže získať kópie iných dokumentov, ak to nie je v rozpore so záujmami vyšetrovania. Po ukončení vyšetrovania sa umožní obeti preskúmať všetky dokumenty týkajúce sa trestných činov spáchaných proti nej.

V priebehu vyšetrovania môže obeť podať odvolanie alebo sťažnosť proti všetkým rozhodnutiam obsahujúcim ustanovenia, ktoré sa jej priamo týkajú. Obeť môže okrem iného podať sťažnosť proti rozhodnutiam o zamietnutí jej trestného oznámenia alebo rozhodnutia o prerušení alebo zastavení vyšetrovania.

Ak sa oznámenie trestného činu zamietne alebo sa vyšetrovanie zastaví a v niektorých prípadoch, ak boli vznesené formálne obvinenia v súvislosti s častou obvinenie a sťažnosť obeť nepriniesla požadovaný výsledok, môže obeť konať ako subsidiárny súkromný žalobca v lehote stanovenej zákonom. Obeť môže konať aj ako subsidiárny súkromný žalobca, ak prokurátor nepreukáže v dôsledku vyšetrovania trestný čin, ktorý podlieha prokuratúre, alebo ak prokurátor neprevzal zastupovanie trestného stíhania od súkromného žalobcu. Obeť, ktorá koná ako subsidiárny súkromný žalobca môže podať prostredníctvom svojho advokáta návrh na trestné stíhanie a takto môže podať obžalobu vo svojom mene proti obžalovanému.

Počas súdneho konania môže obeť podať odvolanie len proti meritórnemu rozhodnutiu o občianskoprávnom nároku, ale nie proti rozhodnutiu vo veci samej. Počas súdneho konania môže obeť konať ako subsidiárny súkromný žalobca, ak prokurátor vzal späť obvinenie.

Mám nárok na bezplatné tlmočnicke alebo prekladateľské služby (keď sa obrátim na políciu alebo na iné príslušné orgány alebo počas vyšetrovania a súdneho konania)?

Trestné konania sú vedené v maďarčine, ale neznalosť maďarského jazyka nie je dôvodom na diskrimináciu. V trestnom konaní môžete použiť ústnu aj písomnú formu, svoj materinský, regionálny alebo menšinový jazyk alebo iný jazyk, ktorý uvediete ako jazyk, ktorým hovoríte. V týchto prípadoch máte právo na bezplatné služby tlmočníka a preklad úradných dokumentov určených pre vás.

Ako orgán zabezpečí, aby sa so mnou zrozumiteľne komunikovalo (ak som dieťa; ak som osoba so zdravotným postihnutím)?

Orgán sa bude snažiť s vami komunikovať jednoduchým a ľahko zrozumiteľným spôsobom v ústnej aj písomnej forme. Informácie o vašich právach a poučenia o vašich povinnostiach sa oznámia ľahko zrozumiteľným spôsobom so zohľadnením vášho stavu a osobných schopností. V priebehu ústnej komunikácie sa od orgánu vyžaduje, aby zistil, či ste rozumeli oznámeným informáciám a ak nie, orgán vám vysvetlí takéto informácie alebo upozornenia. Ak ste maloletá osoba alebo osoba so zdravotným postihnutím, orgán musí komunikácii s vami venovať osobitnú starostlivosť. Ak ste sluchovo postihnutý, hluchoslepý alebo s poruchou reči, môžete požiadať o tlmočníka posunkového jazyka alebo môžete podať písomné vyhlásenie namiesto výsluchu.

Služby na podporu obetí

Kto poskytuje podporu pre obeť?

Na štátnej úrovni funkcie ochrany obetí a právnej pomoci vykonávajú vládne úrady v hlavnom meste a 19 župách. Ak ste sa stali obeťou trestného činu, vládne agentúry vám poskytnú bezplatnú osobnú pomoc, v rámci ktorej vám poskytnú

- informácie o vašich právach a možnostiach,
- emocionálnu podporu,
- praktickú pomoc a právne poradenstvo v jednoduchých prípadoch,
- potvrdenie o postavení obeť,
- okamžitú finančnú pomoc, ktorá sa môže poskytnúť na základe žiadosti podanej v lehote 5 dní od dátumu spáchania príslušného trestného činu.

V rámci právnej pomoci vám vládne úrady poskytnú bezplatné právne poradenstvo v prípadoch, keď sú skutkové okolnosti prípadu pomerne jednoduché a ak ste vo finančnej núdzi, môžu vám byť poskytnuté právne služby (napr. vypracovanie dokumentov) prostredníctvom právnej pomoci nad rámec trestného konania a zastupovanie v súdnych sporoch súdnym opatrovníkom v rámci trestného konania.

Kontaktné údaje budapeštianskych a župných úradov nájdete na <http://www.kormanyhivatal.hu/> a ďalšie

informácie o podpore obetí a právnej pomoci na <https://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/aldozatsegito-szolgalat> a <http://igazsaguyihivatal.gov.hu/jogi-segitsegnyujtas>.

Ak ste sa stali obeťou trestného činu, okrem štátnych organizácií na podporu obetí sa môžete obrátiť aj na niekoľko občianskych organizácií, napríklad na:

- Charitatívne združenie WHITE RING, ktoré je členom *Victim Support Europe* a poskytuje finančnú, právnu, psychologickú a inú podporu, ako aj pomoc obetiam trestných činov a ich príbuzným, najmä tým, ktorí to potrebujú z dôvodu ich sociálnej situácie (<http://fehergyuru.eu/>),
- Národnú krízovú telefónnu informačnú službu (*Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgalat*), ktorá poskytuje pomoc obetiam domáceho násillia, zneužívania detí, prostitúcie a obchodovania s ľuďmi a v prípade potreby môže zabezpečiť ich ubytovanie (<http://bantalmazas.hu/>),
- Ambulanciu MVO ESZTER (*ESZTER Alapítvány és Ambulancia*) ktorá poskytuje bezplatnú psychologickú liečbu a rehabilitáciu pre deti a dospelých v zneužívanom a traumatizovanom stave a poskytuje právne informácie a rady (<http://eszteralapitvany.hu/>),
- Združenie pre práva žien MVO NANE, ktoré prevádzkuje bezplatnú linku pomoci a poskytuje osobnú právnu pomoc, ako aj psychologické a sociálne poradenstvo dospelým a maloletým obetiam domáceho násillia (<http://nane.hu/>).

Bude ma polícia o podpore pre obeť automaticky informovať?

Ak sa obrátite na políciu ako obeť trestného činu, od polície obdržíte písomné oznámenie o príslušnej službe na podporu obetí a budete informovaní o svojich možnostiach podpory obetí a na požiadanie vám polícia vydá potrebné osvedčenie, ktoré odovzdá alebo zašle službe na podporu obetí.

Ako je chránené moje súkromie?

V priebehu trestného konania sa musia dodržiavať vaše osobnostné práva a právo na dôstojnosť zúčastnených osôb a akékoľvek zbytočné zverejňovanie údajov o vašom súkromí je zakázané. Ak je na tento účel potrebné vaše svedectvo ako svedka, môžete požiadať, aby sa dôverne zaobchádzalo s vašimi údajmi, ktoré sa od tohto času zverejnia len orgánu konajúcemu v prípade.

Musím trestný čin oznámiť ešte pred tým, ako získam podporu pre obeť?

Podali oznámenie o trestnom čine spáchanom na vašu ujmu nie je všeobecnou podmienkou oprávnenosti na službu podpory obetiam poskytovanú štátom; napriek tomu budete mať nárok na finančnú pomoc (náhradu, okamžitú finančnú pomoc) len v prípade, ak máte písomný doklad o začatí trestného konania.

Osobná ochrana v prípade, že som v nebezpečenstve

Osobnú ochranu môžete získať po začatí trestného konania. Ak sa nachádzate v ohrozujúcej situácii z dôvodu vašej účasti na trestnom konaní, môžete požiadať orgán konajúci vo veci, aby vám ako obeť alebo svedkovi ako aj členom vašej rodiny a príbuzným poskytol osobnú ochranu. Osobnú ochranu môže iniciovať vyšetrovací orgán konajúci vo veci, prokuratúra alebo súd a rozhodnutie prijme polícia, ktorá poskytne osobnú ochranu.

Ak máte byť vypočutý ako svedok a vaše svedectvo sa týka podstatných okolností mimoriadne závažného prípadu, môžete byť vyhlásený za osobitne chráneného, ak dôkazy očakávané z vášho svedectva nie je možné nahradiť a v prípade odhalenia vašej identity v súvislosti s vašou účasťou na trestnom konaní by mohol byť vážne ohrozený život, zdravie alebo osobná sloboda vás alebo vašich blízkych.

Vyšetrojúci sudca rozhodne o vyhlásení svedka za osobitne chráneného, ktorého môže navrhnúť prokuratúra, preto musíte iniciovať tento druh ochrany na prokuratúre. Ak ste vyhlásený za osobitne chráneného svedka, môže vás vypočúvať len vyšetrojúci sudca a nemôžete byť predvolaný na súdne konanie a s vašim menom, osobnými údajmi a bydliskom sa bude zaobchádzať dôverne a nebudú zverejnené obžalovanému ani jeho obhajcoví.

Môžete byť chránený aj v rámci osobitného programu ochrany. Ak ste sa zapojili do tohto programu, môžete byť predvolaný alebo upovedomený o procesných úkonoch alebo vám môžu byť zaslané dokumenty len prostredníctvom orgánu, ktorý je zodpovedný za ochranu a adresa tohto orgánu bude uvedená ako miesto vášho bydliska. Nikomu, ani orgánom nemožno poskytnúť kópie dokumentov, ktoré obsahujú informácie o vás, pokiaľ to

nepovolil orgán zodpovedný za vašu ochranu. V takom prípade môžete odmietnuť poskytnúť svedectvo, ktoré poskytuje alebo naznačuje informácie o vašej novej identite alebo mieste bydliska.

Ak bol trestný čin, ktorý sa trestá odňatím slobody spáchaný na vašu ujmu, môžete navrhnúť súdu, aby nariadil obžalovanému zákaz priblíženia sa k vám na obdobie desiatich až šesťdesiatich dní.

Aké druhy ochrany sú k dispozícii? Kto mi môže poskytnúť ochranu?

Súd, prokurátor a vyšetrovací orgán počas trestného konania neustále skúmajú, či ste obeťou, ktorá potrebuje osobitnú ochranu na základe skutočností a okolností charakterizujúcich vašu osobnosť a životných podmienok, povahy alebo okolností trestného činu, o ktorých sa dá stanoviť, že majú osobitné potreby v priebehu trestného konania. V podstate v tomto prípade súd, prokuratúra alebo vyšetrovací orgán, ktorý vedie trestné konanie môže nariadiť opatrenia na poskytnutie vašej osobnej ochrany s podmienkou, že osobnú ochranu a program ochrany vymedzený v oddiele 7 poskytne polícia, pričom zákaz priblíženia môže vydať súd.

Môže niekto posúdiť môj prípad a zistiť, či mi zo strany páchatel'a hrozí ďalšie nebezpečenstvo?

Áno. Je to základnou funkciou súdu, prokuratúry a vyšetrovacieho orgánu predchádzať spáchaniu ďalších trestných činov zo strany páchatel'a. Tento cieľ sa realizuje pomocou donucovacích opatrení zameraných na obžalovaného a jeho osobné vlastnosti, ktoré zahŕňajú stratu alebo obmedzenie slobody obžalovaného (napr. zákaz priblíženia, zákaz vychádzania) a na druhej strane pomocou opatrení, ktoré zabezpečia vašu náležitú starostlivosť a ochranu, ktoré sú založené na osobitnom posúdení vašich záujmov ako obeť.

Môže niekto posúdiť môj prípad a zistiť, či mi hrozí ďalšie nebezpečenstvo zo strany systému trestnej justície (počas vyšetrovania a súdneho konania)?

Áno. V rámci trestného konania sa musia procesné úkony zahŕňajúce vašu účasť ako svedka pripraviť a viesť prostredníctvom súdu, prokuratúry a vyšetrovacieho orgánu takým spôsobom, aby sa neoprávnene neopakovali a aby ste sa zbytočne nemuseli stretnúť s obžalovaným. Na tento účel sa na žiadosť alebo z úradnej moci môže napríklad vynechať konfrontácia s obžalovaným, obžalovaný môže opustiť súdnu sieň v čase vášho vypočúvania a môžete byť vypočúvaný prostredníctvom telekomunikačných prostriedkov (dokonca aj s deformáciou črt vašej tváre alebo pozmenením hlasu).

Aká ochrana sa môže poskytnúť veľmi zraniteľným obetiam?

Ak ste sa stali obeťou, ktorá potrebuje osobitnú ochranu na základe skutočností a okolností charakterizujúcich vašu osobnosť a životné podmienky alebo povahu alebo okolností trestného činu, trestné konanie bude vedené s maximálnou starostlivosťou voči vám a akékoľvek procesné úkony, ktoré sa vás dotýkajú (so zohľadnením záujmov konania) sa pripravujú a vykonávajú tak, aby sa zohľadnili vaše potreby v čo najväčšej možnej miere.

Som maloletá osoba. Mám nejaké osobitné práva?

V súlade s Dohovorom o právach dieťaťa prijatým valným zhromaždením OSN 20. novembra 1989 maďarský právny systém považuje za dieťa osobu, ktorá je mladšia ako 18 rokov.

V trestnom konaní, ktoré sa dotýka obetí, ktorými sú maloleté osoby je všeobecnou požiadavkou, aby orgány a justičné orgány zabezpečili plné uplatňovanie detských práv stanovených v medzinárodných dohovoroch, najmä zásady, aby sa pri rozhodnutiach týkajúcich sa maloletých osôb venovala prvoradá pozornosť „*najlepším záujmom dieťaťa*“.

V trestnom konaní majú maloleté obeť dodatočné práva v porovnaní s dospelými osobami a poskytuje sa im dodatočná ochrana. Ak je obeť v čase začatia trestného konania mladšia ako 18 rokov, považuje sa za „obeť s osobitnými potrebami“ bez predloženia samostatnej žiadosti na tento účel.

Pre obeť s osobitnými potrebami platí všeobecné pravidlo, že procesné úkony sa musia pripraviť a vykonať s maximálnou starostlivosťou voči obeť a so zohľadnením jej potrieb v čo najväčšej možnej miere.

Obeť mladšie ako 18 rokov majú dodatočné osobitné práva v porovnaní s dospelými osobami:

1. Zrýchlené trestné konanie sa musí viesť pre trestné činy spáchané proti životu a zdraviu alebo zdraviu alebo sexuálnej slobode a pre sexuálne trestné činy, ako aj trestné činy proti záujmom detí a rodiny alebo násilné trestné činy voči iným osobám, ak sú záujmy dieťaťa odôvodnené, aby sa trestné konanie ukončilo čo najskôr. Zrýchlené trestné konania sú osobitne odôvodnené v prípadoch, keď bol výrazne ohrozený telesný, duševný alebo morálny vývoj obeť, alebo ak je obžalovaný zodpovedný za výchovu obeť, dozor nad ňou alebo starostlivosť o ňu v čase konania alebo inak žije v prostredí obeť.
2. Každé ústnej a písomnej komunikácii vedenej s obeťou by sa mala venovať dodatočná starostlivosť. Maloleté osoby musia byť informované o svojich právach a povinnostiach spôsobom, ktorý je vhodný pre ich vek a vyspelosť a ak je to potrebné, musí sa im poskytnúť osobitné objasnenie a vysvetlenie.
3. Poručník maloletej osoby musí byť informovaný o predvolaní a toto oznámenie sa musí doručiť spolu so žiadosťou o zabezpečenie účasti maloletej osoby na konaní.
4. Zákonný zástupca, obhajca a poručník maloletej osoby môžu byť prítomní na vyšetrovaní maloletej osoby ako svedka. Osoba sprevádzajúca svedka má nárok na rovnakú náhradu výdavkov ako má svedok.
5. Svedectvo maloletej osoby sa nesmie overiť pomocou inštrumentálneho vyšetrovania dôveryhodnosti (detektorom ľži).
6. Ak zákon nepredpisuje povinnosť osobnej spolupráce, práva maloletej osoby môže vykonávať aj jej zákonný zástupca.
7. Vyšetrovanie je možné nariadiť prostredníctvom uzavretého komunikačného systému (videokonferencie). V tomto prípade sa obeť umiestni v samostatnej miestnosti a môže komunikovať s tými, ktorí sú prítomní v mieste súdneho konania cez zariadenie prenášajúce súčasne obraz a hlas (videokonferencia).
8. Súd môže z úradnej moci alebo na základe žiadosti vylúčiť verejnosť zo súdneho konania z dôvodu ochrany maloletej osoby zúčastnenej na konaní.
9. Ak prokurátor chce vypočúvať obeť s osobitnými potrebami ako svedka v trestnom konaní vedenom v dôsledku trestného činu spáchaného proti sexuálnej slobode a sexuálneho trestného činu alebo trestného činu proti osobe príbuzného, obeť môže vyšetrovať iba osoba rovnakého pohlavia za predpokladu, že to požaduje obeť a neovplyvní to nepriaznivo záujmy konania.

Obete mladšie ako 14 rokov majú okrem uvedených práv dodatočné osobitné práva:

1. Obeť je možné vypočúť ako svedka, len ak dôkaz z očakávaného svedectva nie je možné nahradiť. Obeť sa zúčastní na konfrontácii, ak jej to nespôsobí úzkosť.
2. Predvolania a oznámenia o vyšetrovaní svedka sa musia doručiť prostredníctvom ich poručníka. Skutočnosť predvolania a oznámenia sa musia oznámiť zákonnému zástupcovi maloletej osoby.
3. Pred vznesením obvinenia vyšetrojúci sudca vypočuje maloletú osobu, ak existujú oprávnené dôvody domnievať sa, že vypočutie na verejnom pojednávaní by malo nepriaznivý vplyv na osobný rozvoj maloletej osoby. Vypočúvanie svedka vyšetrojúcim sudcom môže navrhnúť prokurátor prostredníctvom zákonného zástupcu, poručníka a advokáta konajúceho v mene svedka. Za predpokladu, že sú splnené podmienky ustanovené v zákone, prokurátor navrhne vypočúvanie maloletej osoby takýmto spôsobom. Obžalovaný a obhajca obžalovaného nemôžu byť prítomní na zasadnutí vedenom vyšetrojúcim sudcom.
4. Miesto konania vypočutia svedka je miestnosť osobitne navrhnutá na vypočúvanie maloletých osôb. Výnimky sú povolené len vo výnimočných prípadoch. Vypočutie sa môže uskutočniť aj prostredníctvom uzavretého komunikačného systému (videokonferencie).
5. Vypočutie svedka mladšieho ako 14 rokov sa musí zaznamenať prostredníctvom obrazového alebo zvukového záznamového zariadenia. V prípade maloletých osôb starších ako 14 rokov to je prípustné len pod podmienkou, že sa poskytne preddavok na trovy konania.
6. Maloletá osoba nemôže byť predvolaná na verejné vypočutie, ak ju vypočul vyšetrojúci sudca pred vznesením obvinenia.
7. Ak maloletú osobu nevypočul vyšetrojúci sudca pred vznesením obvinenia, ale jej vypočutie ako svedka bolo neskôr potrebné, maloletá osoba môže byť vypočutá iba mimo súdneho konania. V prípade, že maloletá osoba dosiahla vek 14 rokov v čase súdneho konania, môže byť vypočutá súdom aj v súdnom konaní v obzvlášť odôvodnenom prípade. Oznámenie obžalovanému a právnenému zástupcovi obžalovaného možno v oboch prípadoch vylúčiť.

Môj rodinný príslušník zomrel v dôsledku trestného činu. Aké sú moje práva?

Obete, ktoré zomreli buď pred alebo po začatí trestného konania môže na základe dohody alebo právnych predpisov nahradiť príbuzný v priamom rade, manžel/manželka, životný partner, brat alebo sestra, zákonný zástupca alebo závislá osoba, ktorá môže vykonávať práva obeť.

V prípade viacerých osôb, ktoré sú na to oprávnené môžu dotknuté osoby určiť osobu, ktorá bude vykonávať práva obeť. V prípade neexistencie takejto dohody môže vykonávať práva obeť osoba, ktorá ako prvá konala v konaní.

Môj rodinný príslušník bol obeťou trestného činu. Aké sú moje práva?

Ak povinnosť osobnej spolupráce nie je predpísaná zákonom, práva obeť môže vykonávať aj jej zákonný zástupca. Právny zástupca alebo plnoletý príbuzný môže konať ako zástupca na základe oprávnenia.

Ak navrhovateľ podá ústnu sťažnosť, plnoletá osoba určená sťažovateľom môže byť prítomná na vypočúvaní na účely poskytnutia jej podpory (vrátane jazykovej podpory) za predpokladu, že táto osoba nemá nepriaznivý vplyv na záujmy konania.

V prípade vyšetrovacích úkonov, pri ktorých je povinná vaša prítomnosť, alebo pri ktorých môžete byť prítomný, môže byť na vašej strane prítomný váš zástupca, obhajca a ak to nie je v rozpore so záujmami konania takisto plnoletá osoba, ktorú ste určili. Uvedené pravidlo sa vzťahuje na vypočutie obeť a vyšetrovanie obeť ako svedka.

V prípade smrti subsidiárneho súkromného žalobcu ho môže do 30 dní nahradiť príbuzný v priamom rade, manžel/manželka, životný partner, brat alebo sestra, zákonný zástupca alebo závislá osoba na základe dohody alebo právnych predpisov.

Môžem mať prístup k mediačným službám? Za akých podmienok? Budem počas mediácie v bezpečí?

Hlavným cieľom mediačného konania je zabezpečiť náhradu za následky trestného činu spôsobeného obžalovaným, spôsobom, ktorý je prijateľný aj pre obeť. V mediačnom konaní je preto potrebné vyvinúť úsilie na to, aby sa dospelo k dohode o náhrade škody medzi obžalovaným a obeťou.

Za predpokladu, že sú splnené zákonom stanovené podmienky, prokurátor, alebo ak je prípad na súde, sudca, môže odložiť konanie na maximálne šesť mesiacov a nariadiť mediáciu.

Mediáciu pre trestné konanie je možné nariadiť, ak sú splnené tieto podmienky:

- navrhoval ju obžalovaný alebo obeť, alebo ak s mediáciou dobrovoľne súhlasili,
- trestné konanie sa začalo pre trestný čin spáchaný proti životu alebo zdraviu, ľudskej dôstojnosti a základným ľudským právam, dopravný priestupok alebo trestný čin proti majetku alebo právam duševného vlastníctva a za trestný čin je možné uložiť trest odňatia slobody do piatich rokov,
- podľa trestného zákona sa po úspešnom mediačnom konaní môže trestné konanie zastaviť alebo sa môže znížiť trest bez obmedzenia,
- podozrivý priznal svoju vinu predtým ako bol obvinený a súhlasil a je schopný poskytnúť náhradu prostriedkami a v rozsahu prijateľnými pre obeť,
- od trestného konania sa môže upustiť so zreteľom na povahu trestného činu, spôsob, akým bol spáchaný a osobných okolností obžalovaného, alebo ak existujú oprávnené dôvody na to, aby súd posúdil náhradu poskytnutú obžalovaným v rámci uloženia trestu.

obžalovaný môže navrhnúť nariadenie mediácie v akejkoľvek fáze konania. Mediačné konanie však možno nariadiť iba raz v prípade, takže ak sa mediačné konanie ukončí neúspešne z akéhokoľvek dôvodu, nemôže sa opakovať.

Mediátor vyškolený na tento účel a zamestnanec štátu je zodpovedný za riadne vedenie mediačného konania. V mediačnom konaní sa môže obeť rozhodnúť pre stretnutie s obžalovaným výlučne v prítomnosti mediátora a v tejto súvislosti osoba mediátora poskytne dostatočné záruky pre osobnú bezpečnosť obeť.

Kde sa môžem oboznámiť s právnym predpisom, v ktorom sú stanovené moje práva?

- zákon XIX z roku 1998 o trestnom konaní,
- zákona C z roku 2012 trestný zákonník,
- zákon LXIV z roku 1991 o vyhlásení dohovoru OSN o právach dieťaťa podpísaný v New Yorku 20. novembra

1989,

- zákon CXXXV z roku 2005 o podpore obetí trestných činov a odškodnení od štátu,
- zákon LXXX z roku 2003 o právnej pomoci,
- zákon LXXXV z roku 2001 o programe ochrany osôb zúčastňujúcich sa na trestnom konaní a podpornej jurisdikcii,
- zákon CXXIII z roku 2006 o mediačných opatreniach v trestných prípadoch,
- Nariadenie ministra vnútra č. 64/2015 z 12. decembra 2015 o úlohách polície v súvislosti s podporou obetí,
- nariadenie vlády č. 34/1999 z 26. februára 1999 o podmienkach nariaďovania a pravidiel vykonávania osobnej ochrany osôb zúčastňujúcich sa na trestnom konaní a členov orgánov konania,
- spoločné nariadenie ministra vnútra a ministra spravodlivosti č. 23/2003 z 24. júna 2003 o podrobných pravidlách vyšetrovania vedeného vyšetrovacími orgánmi pod ministrom vnútra a pravidiel zaznamenávania vyšetrovacích úkonov prostredníctvom iných prostriedkov, ako sú protokoly,
- Nariadenie ministerstva spravodlivosti č. 25/2016 z 23. decembra 2016 o náhrade vlastných výdavkov obžalovaného a obhajcu štátom a o výdavkoch a poplatkoch osôb zúčastňujúcich sa na trestnom konaní,
- nariadenie ministra spravodlivosti č. 14/2008 a vykonávací právny predpis z 27. júna 2008 o náhradách pre svedkov,
- spoločné nariadenie ministra spravodlivosti, ministra vnútra a ministra financií č. 21/2003 z 24. júna 2003 o preddavkoch na náklady trestného konania,
- nariadenie ministra vnútra č. 2/2013 z 31. januára 2013 o úlohách polície v súvislosti s podporou obetí.

■ Posledná aktualizácia: 18/07/2025

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.